

Jak rozróżniać informacje prawdziwe od fałszywych?

WIEDZA W PIGUŁCE

Po dotarciu do źródła i znalezieniu w nim informacji na interesujący nas temat, należy ocenić jej wiarygodność i użyteczność. Potrzeba informacyjna określa, jakie cechy materiału będą dla nas priorytetowe. To, co w pewnej sytuacji może być wadą źródła informacji, w innej jest zaletą, np. duża ogólność przeszkadza, gdy chcemy znać szczegóły, ale przydaje się, gdy nic jeszcze nie wiemy na dany temat. Ocena wiarygodności materiału to najtrudniejsze zadanie, jakie stoi przed osobą szukającą informacji — zwłaszcza wśród źródeł internetowych. Aby wiedzieć, w jakim stopniu uzyskana informacja jest godna zaufania, należy ocenić wiarygodność źródła, zastanawiając się nad następującymi kwestiami:

- Kim jest autor materiału oraz kto wziął odpowiedzialność za publikację? Wiarygodności sprzyja prestiż wydawnictwa książkowego czy powaga instytucji, do której należy portal internetowy. Np. za bardziej wiarygodne uznamy słowniki internetowe PWN niż słowniki działu Portal Wiedza serwisu Onet.pl. W przypadku publikacji naukowych warto zwrócić uwagę na recenzentów pracy.
- W jaki sposób autor pozyskał informacje? Czy jest specjalistą w danej dziedzinie lub sam doświadczył tego, o czym mówi? A może pozyskał informacje z drugiej ręki? Należy prześledzić, na kogo się powołuje i jakie źródła przytacza. Jeśli nie podaje źródeł swoich informacji, jest mniej wiarygodny.
- Czy autor starał się jak najbardziej rzetelnie i starannie zaprezentować temat? Wiarygodności sprzyja przedstawienie wielu różnych punktów widzenia, powoływanie się na wiele różnych źródeł, chęć bezstronnej prezentacji ich zawartości, a także dbałość o językową i graficzną formę tekstu.
- Kiedy powstał dany materiał? Jeśli nie możemy tego określić, warto ustalić, czy źródło informacji jest często aktualizowane.

W zależności od potrzeby informacyjnej pojawiają się inne czynniki, które determinują wybór źródła. Są to przede wszystkim:

- obiektywność (bywa jednak, że poszukujemy subiektywnych opinii na dany temat)
- aktualność (choć niekiedy poszukujemy informacji o przekonaniach żywionych dawniej)
- dostępność i łatwość wykorzystania (ale też zdarza się, że zależy nam na określonym źródle, nawet jeśli jest bardzo trudno dostępne lub niełatwe to wykorzystania)
- stopień szczegółowości (jednakże czasem potrzebujemy tylko ogólnych informacji) zrozumiałość

SŁOWNICZEK

- **wiarygodność informacji:**
- **źródło informacji:** każdy przedmiot z którego czerpie się wiadomości na interesujący nas temat

Tekst: Urszula Dobrowolska, scenariusz: Anna Buchner, konsultacja merytoryczna: . Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez Fundację Nowoczesna Polska.

Udostępniono na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/).

Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/jak-rozrozniac-informacje-prawdziwe-od-falszywych/>.

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Katalog kompetencji 2.0, dofinansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Podstawa programowa:

2014/1/edukacja-polonistyczna/t1

2014/1/edukacja-komputerowa/t3

Podstawa programowa 2017:

Edukacja polonistyczna, I-III klasa

Osiągnięcia

Uczeń słucha z uwagą wypowiedzi nauczyciela, innych osób z otoczenia, w różnych sytuacjach życiowych, wymagających komunikacji i wzajemnego zrozumienia; okazuje szacunek wypowiadającej się osobie.

Uczeń wykonuje zadanie według usłyszanej instrukcji; zadaje pytania w sytuacji braku rozumienia lub braku pewności zrozumienia słuchanej wypowiedzi.

Edukacja społeczna, I-III klasa

Osiągnięcia

Uczeń identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach.

Uczeń przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad.

Edukacja przyrodnicza, I-III klasa

Osiągnięcia

Uczeń ma świadomość obecności nieprawdziwych informacji, np. w przestrzeni wirtualnej, publicznej; sprawdza informacje, zadając pytania nauczycielowi, rodzicom, policjantowi.